

Jak zmieniła się polska przedsiębiorczość przez 20 lat w Unii Europejskiej

— 29 maja 2024 Autor: PFP

1 maja 2004 roku Polska przystąpiła do Unii Europejskiej. Tego dnia spełniło się jedno z największych marzeń kilku pokoleń Polek i Polaków. Pamiętamy te łzy wzruszenia z powodu otwarcia granic... Możemy teraz swobodnie podróżować po Europie, zdarzyło się coś pięknego..! Polska dostała szansę na wiele nowych inwestycji zagranicznych i zupełnie nowe możliwości rozwoju. Wreszcie poczuliśmy, że nie jesteśmy sami i możemy liczyć na wsparcie UE w rozwoju edukacji, opieki zdrowotnej, ochrony środowiska, jak również w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Możemy swobodnie umacniać swoją demokrację, budować praworządność i stabilność polityczną. Jest większe poczucie bezpieczeństwa. To wszystko wpływa na nasz dobrobyt, poprawę warunków życia, możliwości pracy, rozwoju i realizacji aspiracji życiowych Polek i Polaków. Polska zyskała głos i nową pozycję w jednej z największych gospodarek na świecie! Otworzył się zupełnie nowy rozdział historii polskiej przedsiębiorczości.

Już w okresie przedakcesyjnym w naszym kraju zaszły ważne zmiany, m.in. polskie prawo zostało zharmonizowane z prawem UE, powstały mechanizmy, instytucje i urzędy zapewniające praworządność i demokrację w zgodzie z wartościami unijnymi. Dzięki temu system prawny w Polsce uporządkowano, a my jako obywatele Unii Europejskiej zysaliśmy prawo do sprawiedliwego procesu, a w razie potrzeby możliwość zaskarżenia niepomyślnych wyroków sądów krajowych do instytucji europejskich.

Jako członek wspólnoty 27 państw mamy większe poczucie bezpieczeństwa, co nabiera szczególnego znaczenia zważywszy na sytuację za naszą wschodnią granicą. Mamy dostęp do transgranicznej nauki, pracy i opieki medycznej. Możemy też prowadzić działalność gospodarczą na terenie Unii Europejskiej bez granic i ceł. Dzięki temu nastąpiło przyśpieszenie gospodarcze, na czym wszyscy korzystamy.

Korzyści gospodarcze

Akcesja przyczyniła się do wzrostu gospodarczego oraz napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do naszego kraju. W 2004 roku Produkt Krajowy Brutto w Polsce wynosił 933.091 mln zł¹ r. i wzrósł do poziomu 3.067.495 mln zł na koniec 2022 roku. Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca w tym czasie wzrósł ponad trzykrotnie: z 24.439 zł do 81.093 zł. Szacuje się, że gdyby Polska nie przystąpiła do UE, polski PKB per capita byłby niższy o ok. 31%². Po akcesji Polski do UE, duży napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) stał się ogromny. Na koniec 2021 r. poziom skumulowanych BIZ w Polsce wyniósł 211 mld EUR, a udział państw UE w łącznych skumulowanych BIZ wyniósł 92% i wzrósł z 85% w roku 2004.³

Przedsiębiorcy mogą korzystać z dobrodziejstw wspólnego rynku europejskiego, który umożliwił im zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności, a także przepływ kapitału. W latach 2004-2022 nakłady inwestycyjne ogółem wzrosły ponad trzy razy. Obecność w UE zapewnia też polskim firmom łatwiejszy eksport swoich produktów i usług, ale też import od partnerów z UE niezbędnych komponentów czy surowców na własne potrzeby. Firmy chętnie korzystają z tego udogodnienia, ponieważ niemal sześciokrotnie wzrósł eksport towarów, a import – wzrósł niemal pięciokrotnie. Ujemne saldo obrotów towarowych handlu zagranicznego wynoszące w 2004 roku -53.493,9 mln zł stało się dodatnie wiele lat temu i w ubiegłym roku wynosiło 48.627 mln zł. Do odbiorców w UE trafia 75% polskiego eksportu ogółem⁴.

Bliska i regularna współpraca rodzimych przedsiębiorstw z unijnymi partnerami daje (i nadal daje) dostęp do szerokiego wachlarza know-how i wielu możliwości rozwoju działalności. Rynek UE liczący niemal 450 mln mieszkańców daje biznesowi ogromne możliwości powiększenia skali działalności, a dotarcie do niego na obecnych zasadach bez przynależności do UE byłoby utrudnione. 78% firm eksportujących do Unii Europejskiej deklaruje, że przynależność do UE daje im lepszą pozycję konkurencyjną niż firmom spoza UE⁵.

Wśród podmiotów kooperujących z firmami z UE i doświadczających z tego tytułu korzyści jest wielu laureatów programu Przedsiębiorstwo Fair Play obecnych w programie już 20 lat temu.

Zbigniew Kotłęga, Prezes Zarządu [POLMASS S.A.](#) z Bydgoszczy, tak wspomina zmiany, jakich doświadczyła firma: „Najbardziej odczuwalnym dla Polmassu pozytywnym aspektem wejścia Polski do UE było otwarcie granic dla swobodnego przepływu ludzi i towarów. Dzięki temu możemy sprzedawać na rynek europejski na tych samych zasadach, co na rynek krajowy. Zwiększyło to nasze możliwości handlowe, produkujemy zdecydowanie więcej preparatów stale rozwijając sieć klientów. Co więcej, możemy także swobodnie podróżować i w łatwy sposób spotykać się z kupującymi w dowolnym kraju członkowskim. Wiadomo bowiem, że osobisty kontakt jest dużo skuteczniejszy w nawiązywaniu owocnych relacji.” Dla firmy będącej producentem m.in. preparatów mlekozastępczych i mieszanek mineralno-

Zbigniew Kotłęga - Prezes
Zarządu [POLMASS S.A.](#)

¹ w cenach bieżących; wszystkie liczby pochodzą z: *Roczne wskaźniki makroekonomiczne*, GUS, <https://stat.gov.pl/wskazniki-makroekonomiczne/>, chyba, że podano inaczej.

² Ambroziak, Ł., Markiewicz, J., Strzelecki, J., Świącicki, I., Wąsiński, M. (2022), *Korzyści Polski z jednolitego rynku*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa, *Korzyści z obecności Polski w Unii Europejskiej*, portalstatystyczny.pl, 17.01.2023

³ Tamże; *Korzyści Polski z jednolitego rynku*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa, 2022.

⁴ *Korzyści z obecności Polski w Unii (...)*, op.cit.

⁵ *Korzyści z obecności Polski w Unii (...)*, op.cit.

witaminowych dla bydła, należącej obecnie do najnowocześniejszych firm paszowych w Europie, przystąpienie Polski do UE było bardzo istotne. Działalność tej bydgoskiej spółki była (i jest) uzależniona od produkcji towarowej mleka w Polsce, która po załamaniu w latach 90. XX wieku i powolnej odbudowie, znacznie przyspieszyła po akcesji Polski do UE w 2004 roku. Dało to duży impuls do rozwoju firmy w oparciu o innowacje. [POLMASS S.A.](#), jako dostawca materiałów do produkcji hodowlanej, ma swój udział w sukcesie polskich hodowców w zakresie zwiększania towarowej mleczości krów. Przedsiębiorstwo szacuje, że po 2010 roku co najmniej 50% cieląt w Polsce jest skarmianych jego preparatami. Są one produkowane z zastosowaniem zaawansowanych technologii w nowoczesnych zakładach, które rozbudowywano m.in. przy wykorzystaniu środków unijnych. Przedsiębiorstwo ma na swoim koncie patenty, nadal kładzie nacisk na innowacje, a eksportując swoje produkty do ok. 20 krajów Europy i świata przenosi tam również wiedzę i doświadczenia, promując polski biznes w najlepszym wydaniu.⁶

[Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska](#) z Jasienicy Rosielnej z odpowiednim wyprzedzeniem przygotowywała się na kooperację z firmami z UE. Dostosowała wszystkie swoje obiekty tak, aby spełniały normy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i odpowiadały wymogom Unii Europejskiej, co pozwoliło firmie w 2003 roku wprowadzić system HACCP. W 2004 r. Spółdzielnia została zakwalifikowana, jako zakład unijny, co dało jej możliwość produkowania i sprzedawania wyrobów na terenie całej Unii Europejskiej. Obecnie firma produkuje ponad 40 asortymentów różnego rodzaju wyrobów mleczarskich z tzw. czystą etykietą (czyli bez konserwantów, sztucznych dodatków, wzmacniaczy smaku, barwników i zagęszczaczy), w tym wyrobów ekologicznych, na nowoczesnych liniach technologicznych z wdrożonym systemem HACCP i ISO-22.000:2018. Pozwala to firmie znakować wyroby znakiem UE i rozprowadzać na terenie całej Unii Europejskiej. Spółdzielnia jest też beneficjentem m.in. Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie, dzięki któremu zainwestowała w nowoczesne technologie wytwarzania ciepła z wykorzystaniem energii słonecznej.⁷

Przystąpienie Polski do UE przyczyniło się także do rozwoju [REKORD SI Sp. z o.o.](#) z Bielska-Białej, producenta dwóch autorskich pakietów oprogramowania: RATUSZ® i REKORD.ERP, oferującego najnowocześniejsze rozwiązania informatyczne dla jednostek administracji publicznej i przedsiębiorstw produkcyjnych. „Wejście Polski do Unii Europejskiej było punktem zwrotnym zarówno dla polskich samorządów, jak i dla firm prywatnych. Rekord SI zajmuje się cyfryzacją obu branż. Przez te 20 lat obserwowaliśmy zmiany zachodzące na rynku informatycznym. W 2004 roku projekty realizowane w gminach finansowane były przede wszystkim ze środków własnych w połączeniu z pewnym wsparciem ze strony rządu. Mniejsze czy mniej zamożne gminy miały problem z wygospodarowaniem pieniędzy na zakup sprzętu czy oprogramowania. Od tamtej pory sporo się zmieniło. Na cyfryzację polskich samorządów Unia Europejska przeznaczyła znaczące środki. Te pieniądze wzmocniły polski samorząd, który mógł być bardziej niezależny od państwa.” – ocenia Janusz Szymura, Prezes Zarządu [REKORD SI](#). W 2010 r. firma otrzymała dofinansowanie z PO IG na realizację projektu „Ratusz” w nowych technologiach, co było jednym z ważnych wydarzeń w jej rozwoju i pozwoliło zwiększyć wtedy zatrudnienie o 50%.

Janusz Szymura - Prezes
Zarządu [REKORD SI](#)

⁶ Więcej na temat działań POLMASS S.A. można przeczytać w: *Spółeczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. Wkład etycznych przedsiębiorstw w umacnianie polskiej suwerenności gospodarczej*, Fundacja „Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym”, Warszawa, 2018.

⁷ Więcej na temat działań OSM Jasienica Rosielna można przeczytać w: *Spółeczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. (...)*, op.cit.

Janusz Szymura dodaje: „Zmieniła się organizacja pracy urzędów, która dziś opiera się na narzędziach cyfrowych. Zmiany są odczuwalne także przez mieszkańców, którzy obecnie mogą korzystać z wielu usług o wiele szybciej, również w formie zdalnej. Z ogromnych środków finansowane są również projekty związane z cyfryzacją przedsiębiorstw, wdrażaniem innowacji czy Przemysłem 4.0. Warto zauważyć, że 21% środków z Krajowego Planu Odbudowy przeznaczonych zostanie na transformację cyfrową. Te pieniądze przydadzą się samorządom, mieszkańcom i przedsiębiorcom.”⁸

Elżbieta i Jan Zdrzałkowie, Właściciele [SANITEX Sp. z o.o.](#) z Gorzowa Wielkopolskiego (oferującej kompleksowe usługi od projektu do wykonania sieci i przyłączy grzewczych, wodno-kanalizacyjnych i gazowych) podkreślają, że „akcesja Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku przyniosła znaczące zmiany dla firm z branży sanitarno-budowlanej, jak i [SANITEX Sp. z o.o.](#), przyczyniając się do jej modernizacji, zwiększenia efektywności operacyjnej i rozwoju.

Sklepy firmy Sanitex przed wejściem Polski do UE (fot. archiwum Sanitex Sp. z o.o.)

Dzięki akcesji firma mogła skorzystać zarówno z nowych możliwości rynkowych, jak i finansowych.” Do kluczowych aspektów, które znacząco wpłynęły na działalność [SANITEX Sp. z o.o.](#) po przystąpieniu Polski do UE, Państwo Zdrzałkowie zaliczyli: dostęp do jednolitego rynku europejskiego (dzięki czemu firma uzyskała możliwość łatwiejszego eksportu produktów oraz importu towarów, co znacznie rozszerzyło potencjalny zasięg i zwiększyło konkurencyjność firmy), dostęp do funduszy europejskich (dzięki którym firma zyskała możliwość inwestycji w nowoczesne technologie, w szkolenia pracowników oraz rozwój infrastruktury, co przyczyniło się do podniesienia standardów technicznych i jakości wykonywanych prac), regulacje i normy (harmonizacja przepisów technicznych i budowlanych z wymogami unijnymi umożliwiła łatwiejsze prowadzenie działalności na terenie całej Unii, minimalizując przy tym biurokrację i związane z nią koszty), a także swobodny przepływ pracowników oraz współpracę pomiędzy firmami z innych państw członkowskich, co pozwoliło na łatwiejsze

⁸ Więcej na temat działań REKORD SI Sp. z o.o. można przeczytać w: *Spoleczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. (...)*, op.cit.

przekazywanie wiedzy i umiejętności, na następnie miało wpływ na dostęp do nowoczesnych metod budownictwa oraz podnoszenia kwalifikacji kadry [SANITEX Sp. z o.o.](#)

Obecna siedziba firmy Sanitex w 2024 roku (fot. archiwum Sanitex Sp. z o.o.)

Według Barbary Wójcickiej, Prezes Zarządu [SABUR Sp. z o.o.](#) z Warszawy, dostarczającej automatykę przemysłową i budynkową „przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku było jednym z motorów wzrostu gospodarczego kraju. W skali mikro, do najważniejszych czynników, które wpłynęły na działalność [SABUR Sp. z o.o.](#) (powstałej w 1993 roku), zalicza: zmianę relacji handlowych z krajami należącymi do UE (uproszczenie i przyspieszenie wymiany handlowej), łatwość podróżowania w obszarze UE (bez paszportów i wiz), uproszczenie transakcji bankowych (szybkie rozliczenia w Euro), a także rozwój i dostępność telekomunikacji oraz Internetu w obszarze UE, jak również znaczne zmniejszenie opłat.” Barbara Wójcicka zauważa też, że „w wymiarze politycznym Polska w UE ostatecznie przekreśliła układy jałtańskie, o czym czasami zapomina się.”

Barbara Wójcicka - Prezes Zarządu [SABUR Sp. z o.o.](#)

Przedsiębiorstwa Fair Play solidnie pracowały na wzrost gospodarczy Polski w ciągu ostatnich 20 lat. Poza już wymienionymi firmami, znaczące nakłady inwestycyjne ponosiły również kolejne podmioty. Dla [NOVOL Sp. z o.o.](#) z Komornik - największego polskiego producenta wysokojakościowych materiałów z zakresu lakiernictwa, napraw oraz zabezpieczeń dla przemysłu samochodowego, budowlanego i szklnictwa, rynek europejski jest bardzo ważny. W 2004 roku już 2/3 produkcji eksportowano, również poza UE, i ten wskaźnik utrzymuje się do dziś. NOVOL, nieustannie inwestując w prace badawcze, rozbudowę obiektów i linii technologicznych oraz kapitał ludzki, oferuje 1300 różnych produktów w 14 liniach produkcyjnych trafiających do niemal 50 krajów na pięciu kontynentach.⁹

⁹ Więcej na temat działań NOVOL Sp. z o.o. można przeczytać w: *Spoleczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. (...)*, op.cit.

[TFP Sp. z o.o.](#) z Dzieńmierowa, jednego z czołowych w Polsce producentów tektury falistej i opakowań, do sukcesu poprowadziła Pani Lucjana Kuźnicka-Tylenda, odważnie inwestując w nowoczesne technologie, maszyny i rozwiązania, by z czasem móc prowadzić działalność w dwóch zakładach produkcyjnych: w Kórniku i Babimoście i ze wsparciem spółki z o.o. TFP Grafika w Śremie. Wszystkie zakłady są wyposażone w najnowocześniejsze linie produkcyjne i spełniają standardy europejskie w odniesieniu do technologii i organizacji pracy.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku otworzyła nowe perspektywy rozwoju także dla firmy [TROTON Sp. z o.o.](#) z Ząbrowa - producenta wyrobów chemicznych dla lakiernictwa samochodowego i szkutnictwa. Dzięki łatwiejszemu dostępowi do nowych rynków i uproszczonym procedurom przewozu towarów w krajach członkowskich, firma zaczęła dynamicznie rozwijać swoją działalność. W 2004 roku spółka mieściła się w niewielkim budynku biurowym, z jedną halą produkcyjno-magazynową.

Biuro firmy Troton w 2004 roku (fot. archiwum Troton Sp. z o.o.)

„Dzięki korzyściom płynącym z integracji z UE, firma zdołała szybko rosnąć i rozwijać się. Na przestrzeni lat znacząco zwiększała swoje możliwości - tworząc dedykowany dział badawczo-rozwojowy, centrum szkoleniowe oraz inwestując w nowoczesne linie produkcyjne i rozbudowując swoje możliwości logistyczne. Obecnie może poszczycić się dwoma kompleksami produkcyjnymi, zlokalizowanymi w Ząbrowie i Gościnie.” - komentuje Krzysztof Grudziel, menedżer ds. komunikacji.

Główna siedziba firmy Troton w Żąbrowie obecnie (fot. archiwum Troton Sp. z o.o.)

[TROTON Sp. z o.o.](#) eksportuje swoje produkty do ponad 70 krajów i umacnia swoją pozycję globalnego gracza na rynku. Spółka jest przykładem sukcesu, jaki można osiągnąć dzięki wykorzystaniu możliwości, jakie daje członkostwo w Unii Europejskiej.

Wszystkie te firmy stworzyły setki wartościowych miejsc pracy, oferują wysokiej jakości produkty i są najlepszymi ambasadorami Polski i polskiego biznesu w kraju i zagranicą. Swoimi sukcesami dzielą się ze społeczeństwem, a ich dobroczynność, skala i sposoby wspierania różnych grup i środowisk społecznych jest wzorcowa i zasługuje na uznanie, czego przykłady przedstawiamy w dalszej części.

Korzyści ekologiczne

Wejście Polski do UE przyczyniło się także do zwiększenia dbałości o stan środowiska naturalnego w naszym kraju i w ogóle – do uwzględniania wpływu nas wszystkich, a także biznesu na planetę, co jest tematem burzliwych dyskusji i dzisiaj. Coraz mniej odpadów komunalnych jest deponowanych na składowiskach (w 2004 roku było to 241 kg na jednego mieszkańca, a w 2022 roku – 135 kg), a coraz więcej przeznaczana się do przetworzenia termicznego (w 2022 roku to było 75 kg na mieszkańca, podczas, gdy 20 lat zaledwie 1 kg). Znacząca poprawa nastąpiła w recyklingu tych odpadów - jedynie 2,1% odpadów komunalnych przetwarzano w Polsce na początku XXI wieku, w 2010 r. recyklingowi poddawaliśmy 16,3% odpadów, a w roku 2020 przetwarzano 38,7% odpadów komunalnych. Niestety to znacznie mniej, niż średnio w UE (około 50%) i niż przetwarzają liderzy europejskiego recyklingu – Niemcy, gdzie aż 65% odpadów jest poddawane recyklingowi¹⁰. Zatem mamy jeszcze wiele do zrobienia w tej kwestii, ale niewątpliwie członkostwo Polski w UE motywuje do doskonalenia w tej sferze.

W ostatnim dwudziestoleciu w Polsce znacznie wzrósł udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii elektrycznej (z 2,2% w roku 2004 do 21% w roku 2022),

¹⁰ Instytut Statystyczny Statista za: *Recykling w Polsce. Recykling odpadów – rodzaje i przykłady*, <https://www.ekologia.pl/ochrona-srodowiska/recykling-w-polsce-recykling-odpadow-rodzaje-i-przyklady/#section-recykling-w-polsce-na-tle-innych-krajow-europejskich>

a jednocześnie zmniejszyła się energochłonność pierwotna PKB¹¹ (z 435 kgoe /1000 euro w 2004 roku do 265 w 2021 roku). Przyczyniły się do tego również inwestycje i inne działania przedsiębiorstw, które przedstawiały swoją działalność na technologie i urządzenia oszczędzające energię, a z drugiej strony inwestowały w odnawialne źródła energii, wprowadzały różnorodne innowacje na rzecz redukcji zużycia surowców i zasobów niezbędnych w procesach produkcyjnych. Zasługi na tym polu mają także Przedsiębiorstwa Fair Play.

Innowacyjny producent wysokiej jakości wędlin, kabanosów, parówek i przekąsek białkowych - [TARCZYŃSKI S.A.](#) z Ujeżdżca Małego, mając na względzie ograniczanie własnego wpływu na środowisko zrealizował bardzo ważną, również dla swojej gminy, inwestycję z dofinansowaniem z PO Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. W efekcie powstała gazowa instalacja kogeneracyjna umożliwiająca wprowadzenie produkcji ciepła w skojarzeniu z produkcją energii elektrycznej i z niskoemisyjnego paliwa jakim jest gaz ziemny. Inwestycja zwiększa efektywność energetyczną przedsiębiorstwa i wpływa na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Wyprodukowane ciepło w postaci gorącej wody w całości pokrywa zapotrzebowanie zakładu w zakresie ogrzewania, produkcji ciepłej wody użytkowej, zasilania wentylacji, w procesach technologicznych, a także do produkcji chłodu. Produkcja ciepła w kogeneracji zastąpiła także pracę kotłowni lokalnych, co wpływa na poprawę efektywności. Wytwarzana dzięki inwestycji energia elektryczna całkowicie pokrywa zapotrzebowanie firmy, a ewentualne jej nadwyżki przekazywane są do systemu elektroenergetycznego OSD, co przyczynia się do zaspokojenia potrzeb okolicznych mieszkańców i inwestorów.

[WZ EUROCOPERT Sp. z o.o.](#) ze Szczecinka, czołowy producent kopert w Polsce, a także w Europie, większość z ponad 1,5 miliardowej produkcji, w skali roku, przeznaczają na eksport. Firma stosując zaawansowane technologicznie maszyny, a także materiały najwyższej jakości, na każdym etapie działalności produkcyjnej, usługowej, czy handlowej, przestrzega rygorystycznych norm ochrony środowiska naturalnego. Potwierdzeniem tego są m.in. certyfikaty uznawane na całym świecie. Już w 2010 roku firma została certyfikowana zgodnie z wymogami FSC®. Posiada również jako jedyny producent kopert w Polsce, jeden z najważniejszych certyfikatów proekologicznych – PEFC™. [WZ EUROCOPERT Sp. z o.o.](#) monitoruje i konsekwentnie redukuje swój ślad węglowy. Warto dodać, że firma oferuje koperty z certyfikatem CO₂ Neutral, w tym m.in. koperty 6-warstwowe ECOMAX wykonane w 100% z papieru w całości nadające się do recyklingu, które zastąpiły tradycyjne koperty bąbelkowe z zabezpieczeniem powietrznym z folii plastikowej. Produkcja innowacyjnych kopert odbywa się na linii produkcyjnej zasilanej energią pochodzącą z instalacji fotowoltaicznej.

Nowe standardy w transporcie i spedycji w Polsce i Europie wprowadza [EURO-TRUCK Sp. z o.o.](#) z Mrokowa k/ Warszawy. Firma, zapewniając kompleksową obsługę w zakresie sprzedaży, serwisu i wynajmu środków transportu, stawia na minimalizację uciążliwości dla środowiska naturalnego, a tam gdzie jest to możliwe na całkowitą likwidację emisji zanieczyszczeń. Przedsiębiorstwo oferując nowoczesny tabor, dba o to, aby spełniał on najostrzejsze wymagania techniczne i normy ochrony środowiska. Jako jedno z pierwszych zainwestowało w ciągniki o najwyższych normach ekologicznych, przez co park pojazdów spółki stał się „Zieloną Flotą”. Ponadto, razem z innymi firmami z grupy, [EURO-TRUCK Sp. z o.o.](#) aktywnie angażuje się w promowanie najnowszych rozwiązań proekologicznych, m.in. we współpracy z Teslą. Jednocześnie do dynamicznego rozwoju firmy, poprzez wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań technicznych na europejskim poziomie, przyczyniło się niewątpliwie efektywne wykorzystanie możliwości współfinansowania inwestycji w ramach funduszy unijnych, m.in. poprzez zakup największej dostępnej w swoim czasie na unijnym rynku, profesjonalnej kabiny

---

¹¹ w cenach stałych roku 2000

lakierniczej - projektu zrealizowanego w ramach sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. To również dzięki funduszom z EFRR firma przyspieszyła inwestycje związane z przechodzeniem na odnawialne źródła energii.¹²

Przedsięwzięcia budujące świadomość ekologiczną Polek i Polaków, a także przyczyniające się do poprawy naszego środowiska stale realizują [Wodociągi Miasta Krakowa Spółka Akcyjna](#) oraz [Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji S.A.](#) z Jastrzębia-Zdroju. Poza licznymi inwestycjami infrastrukturalnymi, również z wykorzystaniem funduszy z UE, pozwalającymi np. oszczędzać wodę, obie spółki od wielu lat regularnie organizują konkursy ekologiczne, oprowadzanie po swoich obiektach wycieczek przedszkolnych i szkolnych dla różnych grup wiekowych, lekcje dla szkół, uczniom i studentom umożliwiają odbywanie praktyk i staży, oferują też ciekawe zajęcia dla seniorów i podejmują wiele innych wartościowych akcji proekologicznych.

Do pozytywnych zmian wpływających na transformację energetyczną i ochronę środowiska przyczynia się również działalność [Multiserwis Sp. z o.o.](#) z Krapkowic – firmy oferującej skrojone na miarę, zaawansowane technologicznie rozwiązania, m.in. dla branży energetycznej, nuklearnej, petrochemicznej, wapienniczej, papierniczej, spożywczej i wielu innych, której jedną z głównych działalności są izolacje przemysłowe i montaż mechaniczny. Spółka, poza wieloma innowacyjnymi i spektakularnymi realizacjami w obszarze transformacji energetycznej, zachęca także swoich pracowników do kreowania ciekawych rozwiązań proekologicznych. Przynosi to efekty i ma odzwierciedlenie m.in. w sukcesach firmowej drużyny Energy Scouts, która zajęła drugie miejsce w programie Young Energy Europe za opracowanie projektu zrównoważonej mobilności elektrycznej.

Także [SABUR Sp. z o.o.](#) z Warszawy ma w swojej ofercie rozwiązania przyjazne dla środowiska naturalnego, m.in. oprogramowanie pozwalające przedsiębiorstwom zmniejszyć zużycie energii i mediów nawet do 30%. Ograniczając swój ślad węglowy firma wdrożyła autorski system CERTAGO polegający na połączeniu informacji pochodzących ze światów IT, OT i IoT w celu jeszcze lepszego zarządzania nimi, czego efektem jest wyższa efektywność przedsiębiorstwa i optymalizacja zużycia surowców. Wprowadzono też elektroniczny obieg dokumentów, pracę hybrydową i w większości zdalne wsparcie klientów, co przyczynia się do zmniejszenia emisji CO₂.

To jedynie przykłady inicjatyw podejmowanych przez wieloletnich laureatów programu Przedsiębiorstwo Fair Play, którzy wykorzystując szanse związane z przystąpieniem Polski do UE, od wielu lat przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego i tym samym warunków życia nas wszystkich.

Korzyści społeczne

Z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej wiążą się również liczne korzyści społeczne. Od 2004 r. stopa rejestrowanego bezrobocia z 19% spadła do 5,1% na koniec ubiegłego roku. Według szacunków co piąte miejsce pracy w Polsce zależy od popytu kreowanego w państwach UE¹³. W ciągu ostatnich 20 lat poprawiły się także bezpieczeństwo i higiena pracy, do czego również przyczyniła się akcesja Polski do UE. W latach 2004-2022 znacznie zmniejszyła się liczba ciężkich wypadków przy pracy (z 9,96 na 100 tys. pracujących do 2,64), a także śmiertelnych wypadków przy pracy (z 4,69 na 100 tys. pracujących do 1,29).

---

¹² Więcej na temat działań EURO-TRUCK Sp. z o.o. można przeczytać w: *Spółeczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski*. (...), op.cit.

¹³ *Korzyści z obecności Polski w Unii* (...), op.cit.

Tysiące wartościowych miejsc pracy stworzyli laureaci programu Przedsiębiorstwo Fair Play. Na przykład [Multiserwis Sp. z o.o.](#) z Krapkowic w 2004 r. zatrudniała ok. 140 osób, a obecnie ponad 3700!, [TFP Sp. z o.o.](#) z Dziecmierowa w 2004 r. zatrudniała ok. 320 osób, a obecnie ponad 800, nie licząc zatrudnienia w podmiotach powiązanych. [NOVOL Sp. z o.o.](#) z Komornik, zapewniający 20 lat temu niemal 200 miejsc pracy, obecnie zatrudnia niemal 500 osób, a [TARCZYŃSKI S.A.](#) z Ujeżdźca Małego zwiększył zatrudnienie z 550 do 1375 osób. W ciągu 20 ostatnich lat czterokrotnie zatrudnienie zwiększyła np. [ATHENASOFT Sp. z o.o.](#) z Warszawy (oferująca profesjonalne oprogramowanie do tworzenia kosztorysów, bazy cen, szkolenia i publikacje dla branży budowlanej; z 5 do 19 osób), ponad trzykrotnie zatrudnienie zwiększył [FAN-PAK POLSKA Sp. z o.o.](#) z Poznania (oferujący m.in. kleje przemysłowe; z 5 do 17 osób), [REKORD SI Sp. z o.o.](#) z Bielska-Białej (z ok. 40 osób do ponad 120) i [TROTON Sp. z o.o.](#) z Ząbrowa (z 60 do 215 pracowników), a co najmniej podwoił - [KANLUX S.A.](#) z Radzionkowa (oferująca szeroki wybór oświetlenia dla domu, biura, hali i innych obiektów; z ok. 90 osób do ponad 240). Trzeba dodać, że większość tych firm utworzyła lub przejęła inne podmioty, w których również zatrudnienie na dobrych warunkach znalazło tysiące osób.

[Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne Farmapol Sp. z o.o.](#) z Poznania swoje 78-letnie doświadczenie łączy z najnowszą wiedzą i standardami technologicznymi, dzięki czemu od lat z sukcesem funkcjonuje na polskim rynku farmaceutycznym, suplementów diety i kosmetycznym, wspierając zdrowie pacjentów i konsumentów, przyczyniając się do zwiększenia komfortu, a tym samym poprawy jakości ich życia. Firma stwarza bardzo dobre warunki zatrudnienia - zapewnia rozwój i wspiera pracowników wnoszących do firmy nowe pomysły i wiedzę, chętnych podnosić swoje kwalifikacje i wykształcenie. Dodatkowym i wartym podkreślenia profitem uzyskiwanym już po roku pracy w firmie jest prawo do dodatkowych 6 dni urlopu oraz wprowadzone w 2020 roku tzw. wakacyjne piątki. W lipcu i sierpniu wszyscy pracują od poniedziałku do czwartku. Zachowywany jest przy tym dzienny wymiar godzin i pełne wynagrodzenie.

Przykłady miejsc pracy stworzonych, często w terenach wiejskich, oznaczały (i nadal oznaczają) lepsze warunki życia i rozwoju zawodowego dla wielu osób. Poza pracą na miejscu, osoby spoza dużych ośrodków miejskich, zyskały także możliwość otrzymania różnego rodzaju pomocy i wsparcia od firm, które aktywnie i na wielką skalę włączały się 20 lat temu (a także wcześniej i robią to do dzisiaj) w życie swoich małych ojczyzn i nie tylko.

[TROTON Sp. z o.o.](#) z Ząbrowa od lat podejmuje wiele działań na rzecz społeczności lokalnej i dba o harmonię w otoczeniu, także w środowisku naturalnym. Aktywnie włącza się w działania na rzecz mieszkańców Ząbrowa i stara się podnosić komfort ich życia. Firma tylko w ostatnim czasie m.in. wsparła liczne prace podnoszące estetykę zabudowań w swojej miejscowości, ich otoczenia i budowę świetlicy wiejskiej w Ząbrowie, a także działalność Ogniska Baletowego oraz lokalne pikniki i festyny, w trakcie których podejmowała też działania proekologiczne. Była również sponsorem np. trzydziestolecia Szkoły Muzycznej w Kołobrzegu.

Jedno z czołowych europejskich przedsiębiorstw sektora oświetleniowego [KANLUX S.A.](#) z Radzionkowa oferujące produkty w 40 krajach świata od wielu lat w swojej strategii zakłada silny udział w budowaniu relacji ze środowiskiem lokalnym. Firma realizując tę strategię, niezwykle hojnie wspiera wiele inicjatyw społecznych i charytatywnych, również o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym.

Nieocenione zasługi dla społeczności lokalnych wśród, których prowadzi swoją działalność ma [TARCZYŃSKI S.A.](#) z Ujeżdźca Małego. Spółka od lat podejmuje wiele prospołecznych działań, wiedząc, jak znaczący wpływ ma na życie okolicznych mieszkańców. Firma koncentruje się na czterech

kluczowych obszarach: zdrowy, aktywny tryb życia, dbałość o naturalne środowisko i jego zasoby, świadomy wybór i racjonalne odżywianie oraz wspieranie lokalnych społeczności (w bardzo szerokim zakresie). Zostały one połączone wspólną platformą komunikacyjną TarczyńskiLepiej.pl nawiązującą do idei marki firmy „Jesz lepiej, żyjesz lepiej” oraz jej misji „Inspirować do mądrego odżywiania, żeby zmieniać życie na lepsze”.

Przykłady społecznego zaangażowania laureatów programu Przedsiębiorstwo Fair Play obejmują również wspieranie edukacji dzieci i młodzieży oraz rozwoju młodych talentów.

[REKORD SI Sp. z o.o.](#) z Bielska-Białej, jako twórca, inwestor i sponsor m.in. Szkoły Mistrzostwa Sportowego Rekord i jej internatu oraz Centrum Badawczo-Rozwojowego, a także donator i mecenas niezliczonych instytucji i organizacji pożytku publicznego działających na rzecz tego regionu jest wyjątkowym ambasadorem Podbeskidzia.

Działające w branży opakowaniowej [GABI-PLAST PPH Gabriela Kośmider](#) z Krotoszyna od wielu lat i regularnie współpracuje z młodzieżą i studentami. Zarówno w ramach pracy wakacyjnej, jak i praktyk zawodowych organizowanych dla uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Krotoszynie, młodzież poznając funkcjonowanie firmy, uczy się odpowiedzialności i obowiązkowości. Firma wypracowała bardzo ciekawy sposób organizowania praktyk. Ich uczestnicy podzieleni na grupy – jako „oddzielne przedsiębiorstwa” – rozdzielają między siebie zadania, tak aby doprowadzić do wyprodukowania danego produktu, jego sprzedaży i rozliczenia, jednocześnie ucząc się przedsiębiorczości. [GABI-PLAST PPH Gabriela Kośmider](#) chętnie też udostępnia materiały studentom piszącym prace magisterskie lub licencjackie. W ten sposób firma pomaga im wchodzić na rynek pracy i poznawać jego wymagania.¹⁴

[Multiserwis Sp. z o.o.](#) z Krapkowic od lat z sukcesem wspiera szkolnictwo zawodowe, tworząc klasy patronackie w wielu zawodach. Spółka jest także aktywna w wielu innych obszarach podejmując i wspierając prospołeczne inicjatywy.

[ATHENASOFT Sp. z o.o.](#) z Warszawy w ciągu 25 lat swojej działalności przeszkoliła ponad 5000 specjalistów rynku budowlanego oraz udostępniła wersje edukacyjne produkowanego oprogramowania dla ponad 1 miliona studentów.

Przedsiębiorstwa Fair Play pomagają także w aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Szczególny wkład w tym zakresie mają [Spółdzielnia Inwalidów ZGODA](#) z Konstanczyna Łódzkiego (producent środków ochrony indywidualnej, w tym półmasek filtrujących, dzianych rękawic ochronnych, ochraniaczy przedramienia, bielizny zawodowej, odzieży ostrzegawczej oraz sorbentów polipropylenowych) oraz [NOVOL Sp. z o.o.](#) z Komornik, który w 2000 roku stworzył w Luboniu unikatowy w skali kraju oddział [Manu Service](#). Wówczas 30 osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi znalazło w nim zatrudnienie, a obecnie około 50 osób.

[Spółdzielnia Inwalidów ZGODA](#) to przykład przedsiębiorstwa, które stale zatrudnia osoby z niepełnosprawnościami i którego powstanie w 1951 roku było bardzo istotnym wydarzeniem dla społeczności lokalnej. Aktualnie zespół firmy liczy około 170 osób, a odsetek pracowników i pracowniczek z niepełnosprawnościami (w tym intelektualnymi) wynosi około 70%. Poza umożliwianiem im rehabilitacji przez pracę, spółdzielnia w wyjątkowy sposób dba o zróżnicowanie form integracji społecznej swoich pracowników. Z czasem w strukturze organizacyjnej firmy znalazł się m.in.

---

¹⁴ Więcej na temat działań GABI-PLAST PPH Gabriela Kośmider można przeczytać w: *Społeczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. (...)*, op.cit.

Klub Honorowych Dawców Krwi im. Jana Grzelczaka (działający do dzisiaj, choć obecnie pod auspicjami władz miasta), Przychodnia Rehabilitacyjna (przekształcona w Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej), Warsztaty Terapii Zajęciowej (WZT), dzięki czemu 40 osób głęboko upośledzonych, niemogących podjąć zatrudnienia zostało objętych rehabilitacją medyczną, zawodową i społeczną. Od 2016 r. WZT są prowadzone przez Stowarzyszenie „Czuję Sercem” utworzone przy dużym udziale spółdzielni i od 2004 roku systematycznie przez nią wspierane. Od ponad 40 lat spółdzielnia współpracuje z Zespołem Szkół Specjalnych nr 4 w Konstancynie Łódzkim (wcześniej Szkołą Specjalną) wspierając szkołę finansowo, a także umożliwiając jej podopiecznym odbywanie praktyk oraz podjęcie pracy. Spółdzielnia Inwalidów ZGODA z pewnością zapisze się na trwałe w historii miasta Konstancyna Łódzkiego i w pamięci wszystkich, którzy dzięki niej mieli i mają możliwość żyć godnie i czuć się pełnowartościowymi członkami społeczeństwa.¹⁵

Przedsiębiorstwa Fair Play pomagają także innym osobom pokrzywdzonym przez los. Na przykład [SANITEX Sp. z o.o.](#) z Gorzowa Wielkopolskiego przez wiele lat wspierała proces resocjalizacji podopiecznych Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt. W ramach szerokiej współpracy firma świadczyła pomoc materialną i rzeczową, przyjmowała wychowanki tej placówki na praktyki, a Właściciele firmy gościli je w swoim domu, gdzie uczyły się prowadzenia gospodarstwa domowego i codziennego życia w rodzinie. [SANITEX Sp. z o.o.](#) stale przekazuje darowizny na cele charytatywne, m.in. Hospicjum św. Kamila w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzowskiemu Stowarzyszeniu Amazonki czy Teatrowi im. Jana Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim.

Bezinteresowną pomoc osobom w potrzebie od wielu lat świadczy również firma [ATMOMAT Szatkowski, Ryniec Spółka Jawna](#) z Włocławka oferująca armaturę przemysłową i jej Właściciele. Systematycznie wspierają oni inicjatywy podejmowane m.in. przez CARITAS, Stowarzyszenie OLIGO opiekujące się dziećmi i dorosłymi z niepełnosprawnościami, wspierają także Dom Dziecka w Kartuzach i szkołę podstawową dla dzieci z niepełnosprawnościami we Włocławku. Dobroci i hojności ze strony Właścicieli firmy doświadczyło bardzo wiele osób pokrzywdzonych przez los, czego przez skromność nie upubliczniają.

[EFAR Sp. J.](#) z Poznania (dystrybutor kurków kulowych EFAWA i armatury GENE BRE, certyfikowanych i dostosowanych do różnych sektorów przemysłu, dostawca armatury przemysłowej i instalacyjnej) od lat dba o to, aby choć trochę umilić czas chorym i pokrzywdzonym przez los dzieciom. Dzięki systematycznemu wsparciu [EFAR Sp. J.](#), za pośrednictwem np. Fundacji Funkomitywa, Prekursora Artystycznego i jego Małego Teatru dla Wielkich Pacjentów, Fundacji dla Osób Pokrzywdzonych Losowo czy Teatru za Jeden Uśmiech, dzieci przebywające w szpitalach, przewlekłe chore uczestniczyły w przedstawieniach teatralnych, otrzymywały zestawy upominkowe czy fundusze na leczenie.

Współczucie i pomoc chorym i gorzej sytuowanym dzieciom, a także osobom z niepełnosprawnościami okazuje też [Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Budownictwa CORPINEX Sp. z o.o.](#) z Inowrocławia oferujące materiały budowlano-remontowe i akcesoria ogrodowe. Część wypracowywanych zysków w miarę możliwości firma przekazuje organizacjom pozarządowym, jak np. Fundacja SEDEKA, Pomóż i Ty, Miej serce, Jaś i Małgosia, Jesteśmy z Wami czy fundacji artystów malujących ustami AMUN. Co roku uczestniczy też w Gwiazdce dla Dzieci organizowanej przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Inowrocławiu.

Przedstawione przykłady działań Przedsiębiorstw Fair Play z ostatnich 20 lat to tylko wybrane ilustracje zachowań wspaniałych ludzi wielkiego serca, niezwykłych innowatorów i kreatorów, odważnych

---

¹⁵ Więcej na temat działań Spółdzielni Inwalidów ZGODA można przeczytać w: *Społeczna odpowiedzialność biznesu w stuleciu niepodległości Polski. (...)*, op.cit.

marzycieli reprezentujących przeróżne zawody i firmy, których przedsiębiorczość i postawa prospołeczna godna jest najwyższego szacunku. Wszyscy oni przyczynili się do rozwoju naszego kraju i społeczeństwa wykorzystując szanse, jakie pojawiły się wraz z wejściem Polski do UE.

Przy okazji jubileuszu pamiętajmy, że Unia Europejska to nie tylko pieniądze. Korzyści z obecności Polski w Unii Europejskiej jest znacznie więcej (co staraliśmy się pokazać w tym artykule), chociaż na co dzień mówi się o nich zbyt mało. Unia Europejska to wspólne wartości, takie jak: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

Nie byłoby 1 maja 2004 roku i Polski w Unii Europejskiej bez wcześniejszego referendum akcesyjnego, które odbyło się 7 i 8 czerwca 2003 roku. Polacy odpowiadali wtedy na pytanie: „Czy wyraża Pani / Pan zgodę na przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej?”. Ponad 13,5 mln Polek i Polaków (tj. 77,45% uczestników referendum), widząc miejsce swojej Ojczyzny wśród państw demokratycznych, szanujących prawa człowieka, budujących swoją przyszłość w oparciu o rozwój gospodarczy, pokojowe relacje i podnoszenie jakości życia swoich obywateli, odpowiedziało „TAK” (przy frekwencji wynoszącej 58,85%). Warto pamiętać, że obywatele głosujący w referendum oraz wszystkie siły polityczne, które doprowadziły do wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej, przyczynili się do zwiększenia dobrobytu i bezpieczeństwa naszej Ojczyzny. Czy potrafimy to wszystko docenić i uszanować również dzisiaj?